

tes, ac alterum, contrarium verb non conservat, sed destruit contrarium, & hac ratione contra communem sensum Philosophorum ut Mafius cit. testatur, & Complut. quæst. 5. negavit Vales. lib. 6. de Sacram. Philosoph. locum habere vni conservandi locatum, quem nuper sequutus est Hurad. disp. 14. Phys. sect. 3. libenter, ut assuet, a communi discedens? Resp. negando conseq. non enim grave velocius movetur, quo magis ad centrum accedit, quia magis approximetur causæ efficienti, aliter eadem velocitate moveretur lapis, si è propinquo tenderet deorsum, ac si ab alto, quia in fine esset in equali distantia à loco naturali, sed quia à tergo plurimum aeris ipsium magis impellit, licet hæc sit causa minus præcipua, principalior enim causa, ut dicimus in lib. de Cælo disp. 3. num. 50. est impetus à gravitate causatus in gravi, dum movetur deorsum, ut docent Regentes Parisiens. 2. de Cælo qu. 1. collat. 3. Ad aliud de elementis dicimus, unum symbolum conferari ab alio ratione symbolæ qualitatis, virtutes verb activæ, & passivæ, quas habent ratione qualitatum contrarium attemperari dicuntur ex Cælestibus influxibus ne se tam facile intermiant, & hoc quoque oritur ex loco continente locatum in debita à Cælestibus distantia, ob cuius cædem aer, & ignis in his inferioribus rursus, ut notat Compl. cit.

Q U Æ S T I O III.

An præter locum extrinsecum debeat admitti, ubi, in re locata, & quid sit.

38 **N**ominales partem negativam traherent dicentes, ubi esse quendam extrinsecam denominationem derivatam à loco, seu superficie ultima continentis, in rem, quæ intra illam continetur, & nihil ex natura rei superaddere rei loco existentis, ita Greg. 2. dist. 1. quæst. 4. art. 1. Rubion dist. 2. quæst. 6. sequitur Fons. 6. Metaph. cap. 5. quæst. 10. scd. 5. & nuper Coninch. de Sacram. ad quæst. 75. art. 4. dub. 1. Ad opposita opinio, præter rem locatam, & locum ipsum admitti debere modum præsentis localis ex natura rei superadditum, qui dicitur Ubi, & rem formaliter constituit in certo loco, esse communis sententia apud veteres, & recentiores, eam enim aperte docuit Scot. quol. 11. & 2. dist. 2. & 9. quæst. 4. & 4. dist. 10. quæst. 2. & 2. cum sectatoribus, sequuntur Theotrici omnes, Suarez disp. 71. Metaph. sect. 1. Vals. 1. part. disp. 59. & 188. & 195. Cominbr. 3. Phys. cap. 5. quæst. 2. art. 2. Averl. quæst. 27. scd. 1. & 2. Anic. trad. 20. quæst. 6. Turrian. opus. 9. disp. 1. dub. 9. Hurad. disp. 14. Phys. sect. 2. Ariag. disp. 14. num. 7. Jo. de Lug. disp. 5. de Sacram. Euchar. sect. 4. & alii passim. Dissidium tamen adhuc est in re explicanda, Scot. enim quol. 11. docet ex professo, Ubi, seu præsentiam localem esse relationem quendam extrinsecam advenientem in loco passivè, relictam ex activa circumscriptioe superficiei continentis iuxta definitionem traditam ab Audore sex principiorum. Ubi, est circumscriptio corporis locati, & c. Noterit omnes è contra profiterentur, Ubi, esse formam quendam absolutam per ipsum motum in re locata producam incidentem relationem transcendens, ad spatium imaginarium, cui constituit rem intrinsecè præsentem, (immò Ariag. & Jo. de Lug. cit. aiunt ubicationes in re tam esse formas absolutas, quam albedinem, & nigredinem) Verum quia modus motus localis fit in pleno, addunt, hoc idem ubi per accidens etiam respicere superficiem ambientem, & ei quoque rem constituit præsentem, parumque curant de hac præsentia accidentali, & extrinsecam in ordine ad superficiem, an sit relatio quædam prædicamentalis, an potius sola extrinsecam denominatio à superficie derivata in corpus, nam sufficit illis, hunc modum, Ubi, per se non pendere ab illo extrinsecò corpore ambiente, sed tantum à certo, & determinato spatio, cui per tale, Ubi, res dicitur intinse præsens ablatò quocunque corpore extrinsecò ambiente, in quam sententiam Fuentes 5. Phys. qu. 2. dist. 1. art. 2. totus abiit, & quod pejus est, hæc asserit esse Doct. nostri mentem.

A R T I C U L U S I.

Offendit, Ubi, esse modum ex natura rei superadditum rei locatæ, & loco.

39 **D**icendum est, præter rem locatam, & locum verè dari peculiarem modum præsentis localis, qui dicitur Ubi, ut quid ex natura rei superadditum, quo formaliter res dicitur esse alicubi præsens localiter; conel. est Scot. loc. cit. & apud hoc v. ar. corpus in re, rerum natura, & etiam hæc superficies ambiens, abque quod tale corpus dicitur esse hic, seu in tali loco, ergo hoc corpus esse hic, seu in tali loco, aliquid superadditum entitatis loci, & corporis, critique intime conjunctioni rei, & loci, respiciens præsentiam huius corporis in eo loco, & hoc est, quod dicitur & appellatur Ubi, cuiusque positum in tali loco possit denudè talem amittere præsentiam manentibus entitatibus loci, reique locatæ, sequitur, modum Ubi ex natura rei ab utroque distingui, ac enim ratione disp. 5. quæst. 9. probavimus, extra distingui ab unione, quia possunt esse sine tali unione: an vero distinctio hæc sit appellanda realis, vel solum modalis, est quæstio de nomine, ut ibi diximus.

Resp. Coninch. ut aliquid dicitur esse in loco, non requirit rem,

ab utroque realiter distinctam, sed solum localem indistantiam unius ab alio infirmitate, quæ indistantia est simplex negatio distantie. Sed contra, motui realis, & positivo assignari debet terminus realis, & positivus, & quidem mobilis intrinsecus, sicut est ipse motus ex 3. Phys. ergo per motum localem, qui est motus realis, & positivus, non acquiritur sola negatio distantie, sed indistantia positiva, seu intima præsentia rei locatæ, ad locum. Immo ista illi relationum, atque modorum boles explicant indistantiam per simplicem negationem distantie, & distantiam per negationem indistantiam jam aperte nostram profiterentur sententiam, cum negatio negationis dicat quid positivum.

Resp. Coninch. acquiri quidem per motum terminum realem, nempe novam superficiem ambientem, vel novum spatium, ratione cuius res dicitur esse, ubi priùs non erat, sed talis terminus non est locato intrinsecus, & connotationem novi loci extrinseci, quæ est communis responsio Nominalium, sed terminus, terminus motus localis ita per ipsum acquiritur, ut è novo per ipsum accipiat esse, nam regulariter motum adio realis connotatur, cui proinde assignari debet novus, & realis terminus, ac positivus, at in motu locali non fit de novo entitas spatii, vel loci, sed in se supponitur ex 4. Phys. tex. 17. 21. & 36. Tum quia terminus per motum acquiritur debet esse in ipso mobili, sicut est ipse motus, nam ipsum est, quod movetur; Tum quia ita necesse est, ubicationem esse mobilis intrinsecam, sicut est motus ipse, quia motus est ratio, quæ terminus eius intrinsecè pendet à subiecto; Tum tamen quia res non dicitur verè mutari per solum denominationem extrinsecam ad mutationem intrinsecè factam in alio subiecto, alioquin verè Deus mutari diceretur; quia in tempore ex vera mutatione in creaturis facta recipit novæ denominationis extrinsecas.

40 Deinde principaliter prob. Conel. ex eo, quod docet Scot. in 4. dist. 10. quæst. 2. ad 2. quod Ubi est fundamentum propinquitatis, & distantie, Petrus enim de e. indifferens est ad distantiam à Paulo uno studio, & duobus, & modo distat duobus, & antea uno, planè non alia ratione, nisi quia priùs erat hic, & postea ibi, & eo præteritur urget ratio, quia distantia est relatio intrinsecus adveniens, quæ non acquiritur, nisi priùs facta mutatione in aliquo extremorum; quæ in casu fit in Petro, quia supponimus, Paulum non moveri; quam rationem fusc profecquitur Hurad. loc. cit. Nam hæc Nominalium Philosophia, ut inquit Turrian. jam dicit à scholis relegata est, & immerito à Coninch. sine causa revocata abque aliquo de novo, quia in rebus physicis repugnat mutationem fieri abique aliqua re, aut modo reali moveri profecto. Vido hæc conclusionem rursus probatam disp. 8. Log. quæst. 12. art. 2. & Jo. de Lug. cit. fusc contra Coninch. disputationem.

In oppositum obicitur 1. Tum quia esse alicubi nihil est, quam esse in aliquo loco, id est ab aliqua superficie, vel spatio contineri, quod est mera denominatio extrinsecæ. Tum 2. quia Arist. 4. Phys. 30. & 32. nullum alium agnoscit motus localis terminum præter locum, & 8. Phys. 59. ait, per motum localem non mutari intrinsecè ipsum mobile, sicut mutatur per alios motus, quia in aliis motibus acquiritur nova forma accidentalis, ut qualitas, vel quantitas, non autem in motu locali. Tum 3. præcisa hac præsentia, vel Ubi intrinsecè à loco, & relicto corpore extrinsecò continente, vel erit alicubi, & relicto corpore extrinsecò continente, vel erit alicubi, & relicto corpore extrinsecò continente, ergo primum. Tum 4. ut ait Greg. si interrogetur de Sorote, ubi est, & dicitur, esse in Ecclesia, in Foro, in Schola, bene responderetur, sed ista significat ipsa loca extrinsecæ, & non aliquam rem formaliter locato inherentem. Tum deique esse aliquando, seu in aliquo tempore non ponit in re nisi denominationem extrinsecam à tempore communi delumptam, cui coexistit, ergo pariter rem esse alicubi, vel in aliquo loco non dicit, nisi denominationem extrinsecam ab eo loco delumptam, cui coexistit.

Resp. ad 1. neg. assumptum, nam cum circumscriptio passiva rei locatæ à loco fit terminus motus realis, & positivus, non potest in mobili importare solum extrinsecam denominationem. Ad 2. verum est Aristot. loc. cit. 4. Phys. loc. cit. agnoscit tamen etiam extrinsecum motus localis præter locum, agnoscit tamen etiam intrinsecum, dum 5. Phys. ponit motum, nec 8. Phys. noluit negare rem per motum localem, nullam profus partem mutationem intrinsecam, sed non partem tantum, quantum pariter per alios motus accidentales alterationis, & accretionis, quia nempe Ubi est forma adhuc magis subiecto extranea, quam fit quantitas, & qualitas; quæ ratione Doct. in 4. dist. 10. quæst. 2. G. dixit, viz aliquam habitudinem accidentaliorum subiecto reperiri posse ipso Ubi. Ad 3. stante indistantia corporis ab hac superficie circumscriptio passiva tolli non potest, cum hæc fit ipsamet præsentia localis corporis ad superficiem, ut docet Doct. quol. 11. art. 4. & fit fundamentaliter, ut de hac, & illa albedine dicimus præcisa lib. fundamentaliter, ut de hac, & illa albedine dicimus præcisa lib. platea, & c. hoc quia illa sunt notoria, undè ex eo populari modo loquendi nihil ad rem deduci potest. Ad 5. negatur paritas, & ratio disparitatis assignabitur infra disp. 13. quæst. 11. præp. finem.

41 Secundo arguit Rubion, quod præsupponit locatum esse in loco,

loco, non est necessarium ad hoc, ut illud dicatur in loco, sed Ubi est huiusmodi, præsertim si ponatur forma respectiva, supponit enim corpus, & superficiem intimè approximata. Tum secundo locatum esse immediate in loco, ergo nihil poni debet realiter distinctum, quo medio sit in loco, alioquin immediate in loco non foret. Tum tertio potius Ubi debet dici esse in loco per se, subiectum quæ contra, quia potius accidens dicitur esse in loco per se, subiectum, quam è contra, ut patet de albedine in homine. Tum quartum minus rectè videtur potius corpus in loco, ubi, quam per albedinem, quia minus subiectum potest dici in loco existere per illud accidens, quod supponit, ipsum esse in loco; Ubi autem supponit, corpus esse in hoc spatio, & in corpore sic existente retulatur, non autem albedo, vel similitudo, quæ abstrahunt à loco, ergo melius per hæc ponetur in loco. Tum quinto assignari nequit, à quo producatur illud Ubi passivum in re locatæ; & si dicatur ab ipsa re producti in seipsa per motum, tunc quaerendum manet, à quo producatur activum in loco, quod non movetur. Tum denique ridiculum est dicere, quod quandoquocumque res mutat locum, sex formas reales corrumpantur, & sex alia de novo generentur, quod tamen dicendum est, ponendo Ubi activum, & passivum formas respectivas realiter distinctas à loco, & locato, nam ex parte loci præter Ubi activum admittenda est duplex unio, una ex parte loci ad Ubi activum, quæ mediante illud sibi copulet, & alia ex parte ipsius Ubi, quæ mediante dicatur uniri loco, quia sunt relationes mutuae, & totidem ponendæ erunt ex parte locati inter ipsum, & suum Ubi passivum.

42 Resp. ad primum ex approximatione corporis ad superficiem prærequisita ad resultantem Ubi, solum sequitur, quod Ubi supponat corpus in loco fundamentaliter, & materialiter, non verò formaliter, quod commune est omnibus extremis relationum conceptis præcisa relatione, nec difficultus est concipere tunc extrinsecam solum fundamentaliter talia, & non formaliter, ut duo alia fundamentaliter similia, atque eorum relatio similitudinis confluente intelligatur, quam concipere substantiam solum fundamentaliter substantem, antequam ab ipsa intelligatur modus subsistentiæ dimanare, ut dicitur in Log. disp. de Relat. Ad secundum aegatur conseq. quia Ubi non mediat, ut Quod est in loco, sed ut Quo aliud per ipsum formaliter est in loco, & hoc non tollit immediate locationem localis, sicut quia oculus parietem videt media visione, non ideò dicitur, non videre immediate, quia visio non mediat, nisi ut ratio formalis videndi. Ad tertium neg. assumptum, ad probat. dicimus, accidens utique in loco per subiectum constituit, dummodo non sit id, quod est subiecto ratio formalis essendi in loco, qualem in proposito est Ubi, quia ratio licet accidens moveri dicitur per subiectum, seu ad motum subiecti, non propterea dicimus, etiam motum moveri per subiectum, quia motus est tale accidens, per quod formaliter subiectum moveri dicitur. Ad quartum non bene corpus diceretur per albedinem esse formaliter in loco, fieri dicitur per Ubi, quia non est accidens ad hoc à natura institutum, sicut Ubi, ut patet in aliis modis. Ad quintum Ubi passivum producit in re locatæ per motum, seu per actionem, quæ in motu procedit à movente, à quo postea concomitantur productur etiam activum in re locatæ passivè respondentem. Ad sextum neg. conseq. quia licet Ubi activum ex natura rei distinguatur à loco, & passivum à loco, non tamen hoc uniter locato, & illud loco media unione realiter distincta, quia universaliter loquendo, modus, cum per se existere nequeat sine re modificata, seipso illi unitur realiter, & accidens respectivum seipso realiter inheret subiecto, ut docet Scot. 4. dist. 12. quæst. 1.

43 Tertio arguit Coninch. ex absurdis, in hismodi tales modos nos acquirere, & alios perdere, & movendo paululum digitum, infinitas reales entitates produci, & perdi; undè sequeretur, quod id produci innumerabilia infinita actu. Secundo sequitur, quod si esset aliquod corpus contractum in punctum, nullo modo posset ab agente naturali moveri, quia non posset in illo talem modum producere, nam cum ille motus præsentis sit aliquid corporale; ex natura sua requirit aliquam extensionem, & consequenter non posset poni in puncto; Fallitas autem consequens patet, nam si illud corpus contractum in punctum esset inclusum alicui parvo corpori omnino solido, & intus concavo, si hoc corpus moveretur, necesse foret moveretur alterum, quia non posset illud penetrare. Tertio sequitur, idem corpus posse simul, & semel idem Ubi acquirere, & perdere, & simul habere idem Ubi, & non habere, quod implicat; Conseq. patet, si supponamus id, quod communiter conceditur, posse idem moveri duobus motibus contrariis, uno quidem motu per se, alio vero per accidens, si enim de factò dicimus, cælestes moveri planetas, & naturam in navi, si à prora ad puppim ambulet, tali enim casu, cum mobile per unum motum acquirat certum Ubi, & ab eodem simul per alium recedat, sequitur, in eodem tempore habere, & non habere idem Ubi, & in eodem instanti habere, & non habere idem indivisibile.

44 Resp. ad primum illam non esse novam difficultatem, nec esse peculiarem contra modum Ubi, sed militare in universum contra omnes relationes prædicamentales, undè in Log. disp. 8. quæst. 3. art. 2. abundè factis dum est. Ad secundum dicimus, quod sicut agens naturæ movendo alio modo corpus causat modum præsentis divisibilem in partibus, & indivisibilem in indivisibilibus capalivis partium, ita posset etiam causare præsentiam indivisibilem in corpore illo contracto in punctum, incluso tamen in alio corpore extenso, & solido; sed quia adhuc urgeri posset difficultas, supponendo, quod corpus illud constituitur intra corpus solidum totum in toto, & totum in qualibet ejus parte eo modo, quo corpus Christi continetur nunc in hostia; præbabit dicere, quod si corpus illud solidum moveretur ab agente naturali, corpus aliud intus existens indivisibiliter non moveretur ab eodem agente naturali, sed ab agente supernaturali, quod talem modum præsentis spiritibus illi communice eo modo, quo docet Scotus 4. dist. 10. quæst. 6. conel. 5. quod sacerdos movens hostiam non probat pterea dicitur proprie, & in rigore movere per accidens corpus Christi, sed hoc immediate movetur à Deo, qui eadem voluntate qua instituit Eucharistiam, decrevit etiam facere Christi corpus præsens, ubiqueque fuerit hostia. Ad tertium, quod non adducitur à Coninch. cum tamen crederet magis urget, dicimus, argumentum faciliter retorqueri contra locum extrinsecum, quem uno motu acquireret, & alio contrario simul, & semel deleteret, & quia hæc difficultas proprie spectat ad lib. de Cælo de motu sphaerarum Cælest. pro nunc dicimus, re vera in his casibus mobile uno motu moveri attemperato certo quodam modo ex diversis motoribus in contrarium impellentibus, qualis non esset, si ab uno tantum motore prodiret, & planetas non duobus, sed uno tantum tali motu moveri infamat Doct. 2. dist. 13. quæst. 2. referendo opinionem Alperagi, neque hoc est difficile concipere, si notetur, quod docet in 4. dist. 10. quæst. 2. infra 1. ubi ait, quod si eadem passo duo approximerentur agentia contraria, calidum, & frigidum, non moveretur passum motibus contrariis, nec formas contrarias simul acquireret, sed prodiret motus quidam, qui esset via ad formam in media quædam proportione, sic in proposito dicendum de motu naturæ in navi, & planetarum; solent verò appellari plures motus ob pluralitatem motorum, qui dum in contraria conantur, medium quandam motum efficiunt modo explicato; aliud quoddam Coninch. argumentum vide solum in Log. loc. cit.

A R T I C U L U S II.

Qualis forma sit Ubi, declaratur.

45 **D**icimus, Ubi non esse formam absolutam, sed merè relativam, per se, & directè respicientem superficiem corporis continentis, non autem spatium imaginarium. Conel. est contra Recentiores omnes ponentes Ubi formam absolutam, includentem tamen respectum transcendentelem per se, & directè ad spatium, non autem ad extrinsecam superficiem, est Scoti quoad omnes partes; etenim quol. 11. & 2. dist. 2. quæst. 6. docet Ubi esse respectum extrinsecum advenientem, & quod si aliquid corpus, ac etiam Angelus extra universum poneretur, nullibi esset localiter; quod etiam affirmat de materia prima 2. dist. 12. quæst. 2. D. per quod licet dicitur intelligere, Ubi non importat præsentiam localem in ordine ad spatium, sed in ordine ad corpus ambiens. Et in primis, quod Ubi non fit forma merè absoluta, ut Recentiores illi dicebant jam offendimus loc. cit. disp. 8. Log. quæst. 12. art. 2. quæ hic reperere optis non est.

Sed quod Ubi non fit forma absoluta essentialiter respectum includens, Prob. 1. illa generali ratione, quæ in Log. disp. 8. quæst. 2. probavimus, illa non posse in solo absolute consistere, neque constitui posse ex absoluto, & respectu, etiam si hic ponatur transcendens, quia tunc non importaret genus per se unum. Deinde prob. alia generali ratione, quæ ostendimus in Metaph. nullam entitatem modalem posse esse absolutam, in modis enim talis esse debet naturæ, ut sententur Ad 2. art. 1. quod esse nequeat sine re, cuius est modus, sed necessarid petat esse illi aliam, sed ex hoc manifestè deicitur, naturam ejus esse debere relativam, si enim esset entitas absoluta, omnis talis posset per se esse, & conservari, hæc enim ratione dicimus, quantitates, & qualitates esse sepe separatas à substantia existere, & conservari. Et si dicas, modò repugnat per se existentiam ea ratione, quia talis entitas absoluta, nempe modalis, de cuius ratione est, ut semper rei affixa existat. Contra, quia differentia debet esse proportionata generi, quod contrahit, non autem illi repugnans, ergo entitas absoluta, quæ significat entitatem per se existere potentem, non bene per modalitatem contrahitur, quæ hoc directè negat, ergo omnis modus accidentalis debet poni entitas respectiva (substantialis enim) qualis est substantia, vel per se existere poterit, vel non esse nisi duplex negatur, ut Metaph. dicemores Scot. 3. dist. 1. quæst. 1. hæc enim ratione sup. naturæ relativæ perit necessarid esse affixa subiecto.

46 Accedit, quod modus talis esse debet, ut non uniatu rei medio alio modo à seipso diverso, quia tunc daretur processus in infinitum, sed sponatur entitas absoluta, alio medio modo uniri debet, quamvis enim quod est alicui ratio essendi tale, illud seipso sit tale, undè dicimus, actionem seipsa fieri, Ubi seipso locari, unionem seipsa uniri; hinc solum sequitur, modum unionis seipso uniri debere extremis, quia in hoc munere est Quo, non autem alios modos, immò sicut Ubi, quamvis fit modus, dicitur per accidens produci, ita per unionem poterit, & debet dici uniri, & ita de quolibet alio modo absolute dicendum erit excepta unione; quod si huiusmodi mo-los ponamus merè relativis, statim sequitur ex natura ipsorum non indigere alia unione, quæ inheren-

inhærentia, quæ relatio inhæret, non est alia realiter ab ipsa relatione, ut Scot. declarat in 4. dist. 12. quæst. 1. sed seipsa realiter inhæret. Demum quod afferunt specialiter Juniores de Ubi, quod nempe tam necessaria habeat connexionem cum rebus, quod licet res possit esse sine quocunque Ubi distributivè, non tamen collectivè, non est satis intelligibile; tum quia minorem utique affectionem habet modus substantialis substantiæ cum substantia, quam modus accidentalis Ubi, & tamen natura substantialis potest quocunque modo substantiæ collectivè, ut patet ex natura à Verbo assumpta, ergo multo magis idem Ubi afferere deberent, tum quia res quocunque est prior loco Ubi etiam vagè sumpto, & independens ab eo, dependentia enim rei à loco est mere accidentalis, ut ait Doct. quol. 11. art. 1. ergo quocunque Ubi etiam collectivè expoliari posse videtur, enim enim absolutum prius absolute, & ab eo realiter distinctum, & independens potest separari ex Scot. 3. dist. 12. quæst. 2.

Ariag. disp. 12. cit. à num. 49. ut conseq. ad suam opinionem loqueretur, in qua ponit ubicationem in suo conceptu esse tam absolutam, ac albedinem, & nigredinem, contendit præsentiam localem non esse modum, sed rem, & accidens prædictum, quia etiam de potentia absoluta à subjecto separari queat, ut dicimus de quantitate, & qualitate, quod probat, quia non est major ratio, cur albedo nigredo, & actus magis ad accidentia accidentia realia, & non modi; Sed hæc opinio nova est, & singularis, quia hæcenus omnes Auctores ubicationem unanimiter fassi sunt esse modum, & non rem, à re ubicata profus inseparabilem, quod quidem probatum manet evidenter ex rationibus nuper adductis, si enim ubiatio, & præsentia mera relatio est, & non entitas absoluta, ut dicebamus in Logica, sequitur evidenter non esse rem, sed modum, quia relatio ex suo genere entitas modalis est, ut diximus disp. 8. Log. quol. 3. art. 1. nec separari posse à re ubicata, quia relatio soluta à fundamento, quod modificat, existere nequit ex ibidem dictis. Et quidem omnino incredibile videtur, quod ubi afferit posse præsentiam localem separatam existere in rerum natura à re locata, quia tunc & ipsa dicit præsentia locali, & ubiari debet, & sic proest in eis, ut in dictum; Prob. conseq. quia ut ex dicendis patet quol. 5. art. 1. omnia illa accidentia, quæ à subjecto ubicatione possunt existere propria indigent ubicatione; Neque dicas, ubicationem quod minus locandi esse ita Quo, ut non possit esse Quod; Nam ex hoc sequitur dari posse in rerum natura rem seipsa præsentem, & ubicationem sine ubicatione distincta; & si semel concedatur rem aliquam posse seipsa locali sine alio ex natura rei superaddito, hoc idem de omnibus dici poterit, & debet, ut superius Nominales urgebant art. præced. Nec dicas ubicationem esse essentialiter affixam tali spatio, atque ideo alia ubicatione non indigere, quia illi applicetur, quod de cæteris rebus nequit asseri. Hoc enim ipsum manifestè offendit ubicationem rem absolutam non esse, sed modum essentialiter relatum, & ad aliud essentialiter relatum ad hoc nimirum spatium; & quæ ideo existere non possit sine subjecto, quo afficit; Demum res creata nequit esse sine omni ubicatione, ut tenet Ariag. cit. sect. 4. ergo tantum minus ubiatio sine quocunque subjecto, nam hoc est prius illa, facilius autem est prius separari à loco posteriori, quam è contra. Et ex his patet solutio ad ejus argumentum, quia albedo, & nigredo sunt entia absoluta, non ubiatio.

47. Quod verò Ubi fit modus relatiuus, per se respiciens extrinsecum corpus ambiens, non autem spatium, probatur; Tum quia corpora non coexistunt spatio, quomodoconque explicetur, sed per repletionem à corpore factam omnino tollitur, ergo non ubi cantur per ordinem ad illud; Tum quia tametsi illi coexistenter, ut de facto Angeli coexistunt, tamen dici non possent esse in illo eo in loco, quia dum dicimus rem esse in loco, est transitiva constructio, & significat, locum esse quid reale, & positivum re locata diversum, ut Aristot. disertè docuit 4. Phys. 18. illis verbis, *semper id, quod alicubi est, est ipsum esse, aliud aliud alicubi extra ipsum*, ergo res in solo spatio existens ex hac præcisa coexistentia non potest dici esse alicubi, & consequenter Ubi non sumitur per ordinem ad illud. Tum 3. hic, & ibi dicuntur adverbialia localia, hoc est, à loco desumpta, sed locus non est spatium, sed ultima superficies corporis ambientis, ergo Ubi constituitur in esse per ordinem ad superficiem corporis ambientis, & non ad spatium. Nec valet responso Suar. disp. 51. Metaph. sect. 2. num. 7. hæc adverbialia localia per accidens, quia modo semper connotatur præsentia ad corpus extrinsecum circumflans, propriè tamen debere dici præsentia, nimirum ex determinata præsentia ad hanc, & illam partem spatii, & ex hac per se desumi, quia ablato quocunque corpore extrinsecum, adhuc res diceretur hic, vel ibi, cum toti spatio non coexistere, ut Deus. Non valet, quia ablato quocunque corpore extrinsecum, falsum est, rem in parte spatii manentem adhuc dici posse propriè hic, vel ibi localiter, propriè enim nullquam esset localiter, & quamvis possit dici, hic, vel ibi præsentialiter, id tamen non diceretur per ordinem ad spatium, quia ut supra dictum est, sicut res dici nequit æqualis rei non existenti, vel impossibili, neque ab ea distans, ita neque dici potest illi propinqua, & intimè præsens, alioquin diceretur, Deum ab æterno rebus futuris coexistisse, immò & possibilibus nunquam futuris, & majori ratione, quam res dicantur spatio coexistere, quia majorem realitatem habent hæc omnia, quam spatium, sunt enim entia realia saltem nominaliter, quod de spatio nequit affirmari; Item præsentia di-

ctur propriè de una re in ordine ad aliam, & non potest constitui in ordine ad nihil, ergo ablato quocunque corpore non potest dici hic, vel ibi per ordinem ad spatium, sed tantum per ordinem ad diversas partes virtuales divinæ substantiæ ubique diffusæ, hæc diceretur esse hic, & non ibi, quatenus non coexistere toti divinæ substantiæ, & totaliter, sed tantum determinatè parti juxta suam limitationem.

Jo: de Lug. cit. sect. 6. ut has difficultates evaderet, alium excoxitavit modum explicandi hoc spatium imaginarium, & ait, hoc est vera natura fundare possunt relationem tantæ, vel tantæ distantie ab invicem; Sed hic dicendi modum non est admittendus; tum quia secundum communem sensum spatium fit tenet ex parte loci, non ex parte rei locatæ, sicut fit tenet ubiatio; tum quia munera spatii secundum communem loquendi modum sunt recipere, & continere locatum, repleri corporibus, & remanere ipsis abentibus, hæc autem munia ubicationibus possibilibus minime applicari queunt; tum quia vulgariter ubicationes ipsas in ordine ad spatium explicamus, & distantiam unius ab alia per ordinem ad diversas spatii partes, malè igitur explicatur spatium per ubicationes ipsas possibiles, tum quia possibilibus ubicationem pendet ex ipsa spatii existentia, nisi enim daretur spatium, & inane, in quo corpora recipi possent, hæc utique locari, & ubiari non possent; tum tandem quia tunc frustra quaeretur, an Deus fit extra Cælum in spatio imaginariis, sententiam enim esset, an fit præsens ubicationibus possibilibus, quod est ridiculum; multatenus ergo spatium explicari debet per ubicationes possibiles, sed per negationem realem corporum localium, ut explicavimus num. 5. & 6.

48. In oppositum obijcit, primò probando, Ubi non esse futuram mere relativam. Tum quia ad relationem non est motus 5. Phys. 10. quia relatio non deperditur, vel acquiritur per se primò, ergo cum ad Ubi fit per se motus, non potest esse pura relatio. Tum secundo, quia si Ubi esset relatio, non posset esse nisi per relationem propinquitatis, & distantiam, non enim alia relatio per motum localem acquiritur, ac hæc relatio supponit, extrema esse simul hic, & alibi, sicut relatio distantie supponit, unum extremum esse hic, & aliud ibi, ergo &c. Tum tandem si esset relatio, præterit esset de numero eorum, quæ dicuntur extrinsecis relationibus, non insurgunt ex natura extrinsecum, sed potius ex eorum approximatione, ut communiter dicunt Scotus, & hoc ut acquiritur Ubi, præexistit aliud Ubi, immò Ubi erit, antequam referatur.

Resp. ad primam ex Scoto quol. cit. Aristot. loqui de relatione intrinsecis adveniente, hæc enim est, quæ non per se primò acquiritur, vel amittitur, relatio vero extrinsecis adveniens, qualis est Ubi, habet propriam novitatem, atque adeo potest esse terminus motus. Ad secundum per motum duplex acquiritur locum, aliter in re locata, primus est intimè præsentialis ad locum, aliter est tanta distantia, vel propinquitatis ad aliam rem, qui necessario consequitur ad primum, vel similitudo ad albedinem, & ille per se primò acquiritur, & in eo consistit modus Ubi, unde falsè est major. Ad tertium in tantum dicitur Ubi existere, ut insurgat, extremorum approximationem, quia ut corpus ab hac superficie locali formaliter dicatur, debet esse infra illam, itaut superficies ejus conexa sit cum concava continentis contigua; tunc enim ex tali extremorum positione insurgit intima præsentia rei locatæ ad locum, quæ dicitur Ubi passivum, & contra intima præsentia loci ad rem locatam, quæ dicitur activum, unde approximatio, quæ inter locum, & rem locatam requiritur, ut Ubi insurgat, non est propinquitatis, quæ habet Ubi pro fundamento, sed contactus, & contiguitas loci, & locati, quæ non est sola, & simplex propinquitatis eorum, sed potius compenetratio facta per indivisibilia utriusque.

49. Secundo variata superficie ambiente, corpus adhuc manet, ubi erat prius localiter, ut patet de turri flante vento, non alia ratione, nisi quia manet in eodem spatio; & è contra, si corpus cum eadem superficie corporis continentis spatium mutet, non amplius dicitur manere hic, ubi antea erat, ut constat exemplo navis læpius adducto, ergo Ubi omnino constituitur per ordinem ad spatium, & non ad superficiem ambientem. Confr. quia si plures aeris superficies se compenetrarent, & sic compenetratæ idem corpus ambiente, adhuc corpus diceretur habere unum Ubi, quia adhuc est in uno, & eodem spatio, sed si Ubi constituitur per ordinem ad superficiem, eo casu dici deberet habere plura Ubi; Tandem potest fieri motus localis ibi, ergo constitui non potest per ordinem ad corpus extrinsecum ambiens, per se, & absolute loquendo, sed tantum per ordinem ad spatium.

Resp. variata superficie ambiente turrim dici manere adhuc, ubi prius erat, quia adventit superficies priori æquivalens, quatenus turrim continet cum simili ordine ad easdem partes divinæ substantiæ, non autem spatii, quod ubi non est, cum sit plenum, cum enim unitas loci non simpliciter attendi debet, sed hæc superficies continet, led continente immobiliter, ut dictum est, quatenus verò immobilis respectum præsentia involvat ad certas partes divinæ substantiæ, superficies circa idem corpus succedentes, quia illud continet cum ordine ad easdem partes divinæ substantiæ,

stantie, dici debent absolute idem locus, quia locus non variatur, nisi ex talis ordinis variatione specifica; è contra verò si circa idem corpus eadem superficies ambiens perseveret, & cum eo moveatur, non habet rationem loci, sed vas; locus verò dicitur alia, & alia superficies immobilis, quas acquirit mobile integratum ex navis, & aqua secum labente, & dicitur alibi, & alius locus non præsentia, quia alia, & alia superficies, sed quia continens navim cum ordine ad alias, & alias partes virtuales divinæ substantiæ ubique diffusæ; itaque corpus esse localiter, ubi prius erat, est corpus locali ad eadem superficiem, vel æquivalente, & esse alibi est contineri à superficie cum ordine ad alias partes divinæ substantiæ. Hinc patet ad confirmat. plures enim superficies compenetratæ ad invicem circa idem corpus dixerunt idem numero locus, quia illum continent cum ordine ad easdem partes divinæ substantiæ, juxta quem ordinem præteritum extendi debet unitas loci, vel multiplicitas, sicut è contra si plura corpora essent in eodem loco compenetrata, idem Ubi diceretur habere, est re vera numero essent in ipsis multiplicata. Ad 3. motus in vacuo, aut inani falsus non esset motus localis, quia non esset ad locum, cum ibi non sit locus, sed foret motus lationis ad aliam, & aliam præsentiam in ordine ad diversas partes virtuales divinæ substantiæ, quatenus mobile non coexistit illi toti, & totaliter, unde potius deberet dici motus præsentialis, sicut etiam adverbial hic, & ibi, quæ tunc adhiberentur ad explicandas illas diversas præsentias, non essent localia, sed præsentia, & talis præsentia bene posset terminare motum, cum sit respectus extrinsecus ad veniens, sicut etiam de facto terminat Ubi, immò cum talis respectus præsentia, ad prædicatum Ubi habeat reduci, ut Doct. docet 4. dist. 10. q. 1. K. poterit etiam hæc præsentia vocari Ubi, & motus ad eam, motus ad Ubi.

50. Tertio dicitur distantie, & propinquitatis inter aliqua duo fundatur super Ubi, ideo enim hoc corpus distat ab illo, quia illud est hic, & illud est ibi, at distantia reperitur inter duo corpora etiam extra Cælum posita, uno v.g. ex parte Orientis, alio Occidentis, nam adhuc destructo Cælo, & Orbe, videt Deus illa duo corpora non esse simul, ergo Ubi attendi non debet in ordine ad corpus extrinsecum. Deinde totus hic mundus verè est hic, & non alibi in spatio ubi poterat à Deo creari, neque enim coexistit toti spatio, sicut Deus, at non habet alium corpus extra se, ergo Ubi non debet attendi in ordine ad aliud corpus, sed ad spatium. Demum ea, quæ sunt, omnes existunt alicubi esse 4. Phys. text. 1. ergo mundus erit alicubi sine corpore alio extrinsecum.

Resp. duplicem inter duo corpora posse esse distantiam, positivam, & localem unam, & hæc attenditur penes spatium reale, & positivum interceptum, & fundatum in Ubi à loco extrinsecum derivante; privativam, & præsentialem alteram, & hæc fundatur super diversas præsentias rerum ad diversas partes virtuales divinæ substantiæ; & attenditur penes spatium imaginarium inter præsentiam unius, & alterius rei inter se, unde adhuc diceremus, inter præsentiam A, & præsentiam B inter se, intervallum duorum palmorum, non quia spatium illud sit aliquid reale, sed quia appetitudo quædam est ex parte corporum, ut inter utrumque interierit quantitas duorum palmorum, itaque in casu posito inter illa duo corpora Orbe destructo non remaneret distantia localis, & positiva, sed sola præsentialis, & privativa, & unum eorum corporum diceretur esse hic, & aliud ibi, at hæc sunt adverbialia præsentia, & non localia. Ad conseq. pariter dicitur, totum Orbem esse hic, & non alibi, non quia fit, aut coexistat determinatè parti spatii immensi, quia spatium per repletionem tollitur, sed quia determinatis partibus divinæ substantiæ virtuales est præsens, & non omnibus, quatenus est toti divinæ substantiæ coexistat non tamen totaliter. Et in hoc tandem sensu ad 3. dicimus, rem eò ipso, quod producit, alicubi esse dicit etiam lectulo quocunque corpore extrinsecum, licet A rist. loc. cit. intelligat de rebus in hoc mundo productis, & de alicubi localiter, & non tamen præsentialiter dicto.

51. Quarto obijcit Fuent. Tum quia esse absolutum rei non variatur per respectus, vel cuiusbet corpori debetur præsentia definitiva id est taliter esse hic, quod non alibi independentè à quocunque ambiente, ergo hæc præsentia non variatur penes hoc, quod motus fiat in vacuo, vel in pleno. Tum 2. nullum per se dependet in suo esse ab aliquo contingenti ipsi, motus, quatenus motus localis est, seu quatenus latio ab isto spatio ad aliud, per se petit habere terminum, ergo hic non est respectivus, quia seculo quocunque extrinsecum ambiente adhuc motus haberet terminum. Tum demique si corpore existente in loco circumscriptivè annihilaret Deus ambientem superficiem, tunc corpus non maneret localiter præsens defectu relationis terminatæ ad superficiem, & nihilominus maneret cum termino in loco, quatenus terminus, quia hæc deficit ad defectum termini licet ambientis superficiem, sed absoluta, quæ dicit definitiva.

Resp. Ubi definitivum attendi posse tamen penes superficiem ambientem; intra quam dicitur esse locum, & non alibi, quam in ordine ad diversas partes virtuales divinæ substantiæ ubique diffusæ, & primum dicitur Ubi locale, secundum Ubi præsentiale; est igitur vera minor de secundo Ubi, non de primo, quia præsentia definitiva in ordine ad determinatas partes virtuales divinæ substantiæ, vel ut alij ajuunt, in ordine ad certas partes spatii, est independens à quocunque extrinsecum ambiente, led ex hoc non sequitur, talem præsentiam definitivam esse mere absolutam, quia necessario constitui debet per ordinem ad certas partes spatii, vel

potius divina substantie virtualiter divisibilis juxta varias opiniones, & verum est, hoc Ubi esse per se terminum motus lationis, nec variari per hoc, quod motus fiat in vacuo, vel pleno. Ad 2. patet per idem, quia active hoc Ubi est per se terminus motus lationis independens à superficie; sed hinc non sequitur, esse modum purè absolutum, quia necessariò dicit ordinem ad spatium, aut immensitatem divinæ substantiæ prædicamentalem, vel transcendente. Ad 3. eo casu maneret illud corpus cum præsentia definitiva ad spatium, vel certas partes divinæ substantiæ, unde falsum est; remaneretur esse corpus illud cum præsentia mere absoluta; unde magis errat Fuent. cæteris Recentioribus, nam illi constituitur Ubi saltem transcendentaliter relatum, & non mere absolute, ut facit Fuentes de hac materia vide dicta in Logica disp. 8. q. 12. art. 2. de Ubi, & Situ.

QUESTIO IV.

Quibus rebus esse in loco competat, & an omnibus nisi voce conveniat.

52. Docent aliqui, res omnes in univèrsim loco gaudere, etiam Deum ipsum per se suam immensitatem in omni loco diffusum. Negat Alii, non modo Deum, verum, & Angelos esse in loco, idque solum corporibus affirmant convenire. Alii demum res omnes creatas, tam corporeas, quam incorporeas in loco statuunt, Deum excludentes, quippe qui potius cum loco esse, quam in loco dicendus est, ut docet D. An. in Monol. qui etiam concedunt, hæc omnia convenire univocè in communi ratione essendi in loco, si locus ponatur esse spatium, quia hoc propriè est locus communis in quo tam res spirituales, quam corporeæ existere dicantur; ac neque, si locus dicitur esse superficies corporis continentis, quoniam substantia spiritalis per suam locationem non abruptum corpus, ut intra superficiem ejus recludatur, & Aristot. dum locus statuit esse ultimam superficiem corporis continentis, adhuc dubio de loco corporum est dimittaxat locutus; ita loquitur Aver. cit. sect. 1. cum cæteris Recentioribus, quibus adhuc re 2. p. contr. de loco Angelorum.

ARTICULUS I.

Corpora omnia esse in loco, excepta ultima sphaera, demonstratur.

53. Dicendum est, corpora omnia excepto ultimo Cælo, five hoc sit primum mobile, ut voluit Philosophi, five Empyreum, ut Theologi, esse in loco; ita Scot. 2. d. 2. q. 9. *Ad questionem*, & quodl. 11. art. 1. & loquitur de esse in loco actualiter non potentialiter, nam nulli dubium est, in hoc sensu loquendo ut notat Sampson. q. 3. ultimam sphaeram esse in loco, quia sibi non repugnat ambiari altera sphaera majori, & quodlibet corpus, quantum est ex se, habet capacitatem ad locum, seu est locale circumscriptivè, hæc enim est proprietas corporis in quarto modo. Prob. 1. auctoritate Arist. 4. Phys. 3. ubi ait, non esse in loco, quod non habet aliud corpus extra se continens, & quod habet extra se continens esse in loco, at omnia corpora præter ultimum Cælum sunt hujusmodi, ergo &c. Idem docet tex. 4. & 46. terram esse in aqua, quam in aere, & sic deinceps usque ad ultimum Cælum, quod nullum habet extra se continens. Deinde prob. ratione, quia locus est superficies corporis continentis ex jam dictis, ergo quod non continetur ad corpus, non est in loco, & quod continetur, est in loco, ergo omnia corpora excepto ultimo Cælo sunt in loco.

Resp. passim Recentiores, ultimum Cælum esse in loco, quia est in spatio, quod occupat, & replet. Sed hæc Respon. excluditur ex dictis; tum quia spatium non potest verè dici locus, sed tantum abusive, quia vera munera loci exercere non potest, cum nihil sit; tum quia spatium imaginarium non est compossibile cum corpore, sed ad ejus positionem tollitur, dum ab eo occupatur, & repletur.

Resp. Aver. aliter assignandum esse locum primo mobili, & aliter corporibus inferioribus, quoniam illa sunt in locatione corporis extrinseci ipsa ambientis, sed primum mobile est in loco ratione centri, circa quod movetur. Sed hinc dicendi modum optime reicit Can. 4. Phys. qu. 3. tum quia nullum continens est in loco ratione centri, sed Cælum continet terram, ergo &c. Prob. major, quia alioquin idem simul esset locus, & locum respectu ejusdem, quod repugnat, cum locus, & locum exigant repugnantes rationes; tum quia locus est æqualis locato, & extra ipsum, sed centrum non est hujusmodi respectu primi mobilis. Et ex hoc reicitur etiam alter dicendi modus eorum, qui primam sphaeram ponunt in loco per sphaeras inferiores.

54. Respon. Scotus hæc communiter, ultimum Cælum esse in loco, quoad locare, non quoad locari, quia indefinitum alio, & alio modo locat per motum circulem corpora inferiora; & putant esse de mente Scoti quodlib. 11. Verum hoc non habet Scot. ibi, quia nunquam continens est in contento tanquam in loco, sed è contra; & hoc esset incidere in opinionem Averr. comm. 45. potius ultimum Cælum esse in loco ratione centri, circa quod volvit; solum ergo ait ibi Doct. Cælum ultimum non moveri localiter quoad locari, seu quoad Ubi passivum, sed tantum quoad locare, seu quoad Ubi activum, quatenus continuo acquiritur alium, & alium respectum continentis ad contentum in ordine ad

corpora inferiora, & subdit, in hoc sensu explicari debere dicitur Aver. quod Caelum est in loco per centrum, nam in alio sensu, quod communiter intelligitur, sustineri non potest, docet igitur Scot. quod ultimum Caelum movetur localiter, quatenus quoad locare hanc inferiora corpora tenentur in eo contineri, sed non propterea affirmat, quia in adjecto, esse enim in loco formaliter esse locari ab aliquo continentis, sed aliquid potest moveri localiter non tantum per acquisitionem Ubi passivi, quod prius non habebat, sed etiam per solam acquisitionem activi, utrumque enim natum esse terminare motum localem, ait Scoti sensum loculenter explicavit Canon. 4. Phyl. 2.

Resp. Thomistae ex D. Thom. 4. Phyl. circa text. 43. & 45. ultimum Caelum esse in loco ratione partium suarum, quatenus una pars in alia continetur velut in loco. Sed neque hoc satisficit, quia ut Arist. docet 4. Phyl. 34. & 44. neque foris proprie est locutus partium, nec una pars locus alterius, quia una pars continuatur. Prævidit hoc D. Thom. idem subdit partes Cæli, quia sunt ad invicem continuatae, non esse actu in loco sed in potentia, unde si Caelum divideretur, tunc actu essent in loco; Sed neque adhuc satisficit, tum quia quantum præfens movetur de loco actuali, non autem potentiali, ut diximus initio art. tum quia si de loco potentiali fieret sermo, præfaret dicere, esse in loco potentialiter, quatenus ambiri potest à sphaera majori, ut dicebat Sampson, quam partem inferiorem esse in superiori ut in loco, si ab ea divideretur, & essent contiguae, non continuatae, tum quia hæc difficultas ortum habuit ex motu locali Cæli, qui, sicut est motus localis in actu, ita Antiores, variè conati sunt ad invicem locum in actu, in quo fieret, sed hic per partes assignari non potest, quia dum motus Cæli movetur, utique non amittit continentiam sub his partibus, ut transeat ad aliam sub aliis partibus, sed simul omnem motum orbiculariter, nec unquam una acquirat locum in alia.

55. Resp. Scotus cit. sect. 2. q. 2. & cum eo Complut. qu. 6. §. 4. quod ut aliqua pars movetur motu circulari, non est necessarium quantum ex vi hujus motus, quod actu mutet locum, qui sit locus in actu, sed satis est mutare locum, qui sit locus in potentia; unde ait Malus, in his, quæ moventur motu recto, verum esse, illud quod movetur actu, esse in loco actu, in aliis vero, quæ moventur in orbem, ut est primum Caelum, posse moveri corpus actu, & esse in loco sola potestate, quia motus in orbem est uniformior, immutabilior, & invariabilior, quam rectus. Sed plane hoc est contra rationem motus, qui dicitur actus entis in potentia, nam per motum dicitur ad aliam substantiam, quatenus per eum acquiritur actu forma in subiecto, ergo ad hoc ut dicitur actus mobilis, non sufficit, ut acquiratur solum in potentia, imò cum simul omnes partes moventur in orbem, inferiori semper manendo continuata superiori, quæ est locus illius in potentia, sequitur, quod neque mutant locum in potentia. Respond. Complut. partes mutare locum in potentia, non quia hæc definit contineri ab illa parte, cui antea erat unita, & à qua ambiebatur, sed quia licet illa pars materialiter, & in esse partis maneat eadem, non tamen formaliter, & in esse loci in potentia, quæ secundum istam rationem est diversa, quatenus habet distinctam relationem distantiae, quæ præcipue attenditur in loco, & idem pars locata mutatur formaliter. Sed hoc non satisficit, tum quia quando S. Thom. dixit, unam partem esse locum alterius in potentia, frustra ergo recurrit Complut. ad distantiam, ut ostendat, partes mutare locum in potentia, tum quia si attendatur in loco relatio distantiae, & non potius continentiae, non videtur, quare hæc pars alteri continua, quæ nunc sunt in Oriente, sit locus ejus, & non e contra, cum modò sint ab Occidente in æquali distantia; tum denique quia quando etiam salvarent Complut. mutari locum in potentia, hoc adhuc non sufficit, ut supra ostensum est, quia motus in actu, sive sit rectus, sive circularis, debet habere terminum in actu.

Denique alii significarunt locum ultimi Cæli esse propriam ejus superficiem connexam, & sub illa moveri, quod communiter ab omnibus relictur, tum quia locus debet esse extra locatum, & illa non est extra ultimum Cælum tum quia ut docet Arist. in text. locus nihil debet esse locati, tum etiam quia illa movetur ad motum Cæli, quod est contra rationem loci. Præterea non est contentio, cum dicitur ultimum Cælum non esse in loco, & non esse contentum in dario aliquo corpore, quod sit sine alio alio corpore continentem, quod etiam juxta Doctoris mentem docuit Faber theor. 48. licet in progressu etiam ipse Doctori tribuat, quod primum Cælum post se sit in loco, quoad locare, non quoad locari, quod ingenue Scotus non dixit, sed tantum ait sub lit. C. ultimam sphaeram moveri secundum locare, quod certe non est idem, ac esse in loco quoad locare, quia hoc implicat in adjecto, non illud, ut ducimus ex Canonico.

60. In oppositum arguitur 1. auctoritate Arist. 4. Phyl. text. 1. & 13. ubi ait, omne corpus esse in loco, quod prius docuerat in 3. text. 54. sed & in specie id scribit de Cælo text. 32. ea ratione, quia sèper est in motu, & locus inventus est propter motum localem; & text. 45. explicans, quomodo id esse possit, ait, Cælum esse in loco per accidens, hoc est, per partes. Nec respondere valet, nec totum Cælum intelligere unum universum constans ex pluribus corporibus, & orbibus,

quorum unus alium continet, & hoc est esse in loco ratione partium. Quia Philo. ait, omnes partes Cæli esse quodammodo in loco, ergo per Cælum non intelligit totum unum universum, & per partes orbis inferiores, quia orbis inferior continetur in superiori ambiente verè & simpliciter, ut in loco, non autem quodammodo, ut loquitur Arist.

Resp. quando Arist. ab initio 4. Phyl. dixit, omnia esse in loco, secundum communem tunc temporis exilimationem loquebatur, tunc enim vigebat sententia de spatio, quæ esset locus, & juxta hanc sententiam certum est omnia esse in loco, at postea in progressu hanc sententiam rejicit; in tertio autem specialiter loquebatur de corporibus sublunariis, scilicet de gravibus, & levibus, ut patet ex ipso contextu. Etiam text. 32. loquitur secundum viam, ut patet ex verbo putamus; hujus autem ratio, quam ibi subdidit, ex motu desumpta non dilucet, & denique text. 45. sumit Cælum pro universo, ut exponit Aver. text. 43. & 53. dicens esse Themistii, & inquit esse in loco ratione partium, quatenus una pars universi locatur in alia, terra nempe in aqua, aqua in aere, ut ipsemet Arist. explicat text. 46. & est communis Expositorum opinio; particula autem quodammodo, ut notavit Avercia, non cadit supra esse in loco, sed supra ipsas omnes, & idem sonat, ac ferè, vel quasi, ut sententis fit, omnes ferè partes unum verè esse in loco, quia verè omnes sunt in loco præter unam, quæ est supremum Cælum.

57. Secundo, ultimum Cælum movetur localiter in orbem, ergo debetur ei locus, in quo fiat hic motus, & a quo denominatur localis, eo præfentim, quia locus inventus est propter motum localem ex ipso Arist. text. 32. Nec respondere valet, ultimum Cælum apud Theologos esse Empyreum, quod ponitur immobile, ut sit apta Beatorum sedes, quia difficultas saltem urgetur apud Philo. & etiam Theologos urgere potest, quia posset movere Deus etiam Cælum Empyreum.

Resp. ultimum Cælum moveri localiter secundum locare, & non secundum locari, sed secundum Ubi activum, non passivum, ut docet Scot. quod. 11. quia nempe per illum motum continuo acquiratur altum, & alium respectum in suis partibus continentiae activæ ad alia, & alia corpora contenta, non tamen respectum respectum continentia passivæ, quia nullum corpus habet extra se contentis, quia tamen præter Ubi locale passivum datur etiam Ubi præfentia passivum in ordine ad diversas partes virtuales divine substantiae ubique diffusa, & hic proprie, & per se est terminus motus lationis, qui secundum totam realitatem suam ita fieri potest in vacuo, ac in pleno, & in vacuo factus alium terminum habere non potest, quam illum, ut in præcedentibus explicatum est, hinc addendum est, Cælum acquirere etiam secundum partes diversas Ubi præfentia in ordine ad diversas partes virtuales divine substantia. Ex hoc tamen Ubi passivo motus Cæli non dicitur localis, quia divina substantia non est locus cursum; sed præfentia, sicut motus in vacuo factus, quatenus per illum motum continuo acquiratur præfentiam aliam, & aliam, sicut etiam ad verba hinc, & ibi, quæ adhiberentur ad explicandam diversam illas præfentias, non essent ad verba localia, sed præfentia, & hoc Ubi passivum præfentia sufficiens motum terminat, etiam si Deus annihilaret omnia corpora infra Cælum contenta, idcirco totum pendet ex antea dictis loco, & per se terminus motus lationis, & hæc est melior responsio illis, quæ ad hanc difficultatem à Doctore motam quod. 11. art. 1. adducit Mauritus in illa additione proprie finem art. dicens in eo casu aut Cælum non motum iri, aut ad Ubi imaginarium non ad locale, & reale. Nam dicere, Deum in eo casu non posse movere Cælum, est proflus irrationalibiliter dictum, cum neque defectus esse ex parte Dei, nec ex parte corporis, cui eadem in vacuo moveri non repugnat, ut infra, & dicere, quod moveretur ad Ubi imaginarium, est asserere, motum illum non esse verum, & reale, sed imaginarium, ut est terminus ejus, non enim motus maiorem habere potest realitatem suo termino, cum specificetur ab eo. Quamvis autem Arist. dicit text. 32. locum inventum esse propter motum localem, non tamen ait, inventum esse necessarium propter motum lationis, quia motus lationis de se indifferens est, ut fiat in pleno, vel in vacuo, unda gratis conceditur motum Cæli ex eo capite, quod continuo secundum partes variat Ubi passivum, non esse localem, sed tantum præfentialem, est tamen localis ea ratione, quia continuo variat Ubi activum, quia ut diximus, tam Ubi passivum locale, quam activum nata sunt terminare localem motum, & eodem modo dicendum foret, si difficultas fieret de Empyreum ad illa hypothese.

58. Tertio corporeitas est ratio essendi in loco circumscriptivè, ergo omnia corpora necessaria sunt in loco ea ratione, quæ proprie Respondet Scot. quod. 11. art. 1. corporeitatem esse rationem fundamentalem essendi in loco circumscriptivè, non verò formalem, quia hæc est Ubi circumscriptivum, potest autem fundamentum esse abque tali respectu locati ad locans adiacentem, licet non sine aptitudinali, & ita est de ultimo Cælo. Sed dices, quantitatem esse rationem formalem essendi in loco 4. Phyl. 79. ut notat Scot. ipse 4. dist. 10. quest. 2. At ipse quoque respondet ibidem litt. C. quod quantitas est ratio formalis essendi in loco non proxima, sed remota, & idem esse potest sine tali respectu actuali locati ad locans, præfentim si terminus deficient, ut in proposito est de ultimo Cælo.

Quæres, num licet corpus ex poliori potest Ubi locali, ita ut verè nullibi sit localiter, quod de quolibet accidere potest, si extra Cælum

lum poneretur, ut ait Doct. 2. dist. 2. qu. 5. sic etiam ex poliori potest quocunque præfentia, ita ut verè nullibi sit, quod esse etiam præfentia? Resp. rem esse in utraque partem disputabilem, de quo fuit Amic. tract. 20. quest. 5. dub. 11. si poneremus Ubi formam absolutam cum Receptoribus, affirmative respondendum videretur, quia omne absolutum prius alio absoluto, & ab eo realiter distinguitur potest eo ex poliori ex Doct. 1. dist. 1. qu. 2. at ponendo illud esse respectum, est extrinsecus adveniens, videtur respondendum negativè, quia etiam relatio extrinsecus adveniens necessarium insurgit postquam libet præter fundamentum, & terminum, ut dictum est in Log. disp. 8. qu. 8. ex Licher. quod. 11. nam posteo corpore, & loco, utique non necessarium sequitur Ubi locale, sed posteo corpore in loco, necessarium sequitur, posita materia, & forma, non necessarium sequitur unio, sed posita forma in materia, necessarium sequitur, posito igne, & ligno, imò & approximatis, non sequitur necessarium (saltem absolute loquendo) actio, & passio, ut patuit in camino rursus puerum rursus, at inducta caliditate in ligno, necessarium sequitur instar relationum intrinsecus adveniens, sicut igitur etiam in proposito dicendum foret de Ubi præfentia, cum enim hoc habeat pro termino divinam substantiam ubique in infinitum diffusam, non potest corpus in hoc mundo, vel extra, poni, quod temper illi coexistat, quare licet possit esse sine quocunque tali Ubi distributive, non tamen collocabit, quia necessarium temporali quodlibet sub. determinat vagè.

ARTICULUS II.

Omnes substantia spirituales esse in loco, solo Deo excepto, probatur.

99. Dicendum est, omnes substantia spirituales esse in loco solo Deo excepto, quipotius esse cum loco dici debet ratione immanentis suæ, quam esse in loco. Concluf. hæc ponitur à Sampson. 4. Phyl. qu. 4. & Smilnich. tract. 2. disp. 5. quest. 2. & duas habet partes, prima supponit, spirituales, id est substantia intra hunc mundum existentes, non extra, ibi enim utique non existere localiter, ut docet Scot. 2. dist. 2. q. 6. I. at facta tali suppositione loquuntur Scripturæ, & PP. dum Angelus tribuunt locum, dicentes, bonos esse in Cælo, malos vero à Cælo ad Tartara dejectos, & post præter non amplius eorum locum esse in Cælo inventum, & multos corpora oblidere, & alia hujusmodi, ex quo loquendi modo manifestè colligitur, PP. & Scripturas intelligere Angelos esse in loco per aliquod corpus extrinsecum, à quo extrinsecus Angelus dicitur esse locatus. Hoc itaque supposito, probet etiam ratione, quod proprie dicatur esse in loco; illud dicitur esse in loco proprie, extra quod est corpus, quod ipsum consistat 4. Phyl. 43. sed ita se habent Angeli omnes in hoc mundo existentes, nullum enim Angelus reperitur ita præfentialem, propter orbem diffusum, quia habet terminum suum sphaeræ localis, sive intrinsecum, sive extrinsecum, ubi nempe signari possit in circulo certa superficies, ad quam pertingat, nec ulterius progrediatur, & dicit infra hæc superficies ita contineri, ut nihil ejus sit extra, ergo Angeli proprie sunt in loco.

Ex hoc prob. altera pars conclus. Deum scilicet proprie non esse in loco, quia divina substantia ratione sua immanentis est ita præfentialem, ut nullum corpus extra habeat, quod ipsum continent, & localiter terminet, nec extrinsecè, ita ut sit verum dicere, totam divinam substantiam, & totaliter infra superficiem hujus corporis contineri; neque intrinsecè, ita ut sit verum dicere, divinam substantiam habere superficiem attingere, & nihil ejus extra hanc reperiri; quia ratione motu Scripturæ, & PP. negant, Deum esse in loco, unde Aug. lib. 83. qu. 90. ait; Deum non esse aliquid, quod enim est aliquid, loco continetur, & Anselm. in Monol. cap. 22. ait, quod Deus in nullo loco proprie dicitur esse, quia omnino à nullo alio continetur. At quia ex alio capite ratione immanentis suæ per illam ipsum generalem est rationem præter, nedum incorporeis, sed etiam corporeis rebus, ratio non licet fundari potentibus in ordine ad substantias limitatas; hinc dicendum, Deum esse cum loco, quatenus etiam illi ea ratione, quæ res quadam est corporea, est intimè præfens per illam ipsum generalem.

60. In oppositum obicitur 1. communis modus loquendi Scripturæ, & PP. qui asserunt, Deum esse in loco, & in omni loco per immanentiam suam. Deinde contra plures SS. PP. negant Angelos esse in loco, imò Boetius lib. de Hebdom. diebus, hæc esse communem animi conceptionem, incorporea non esse in loco. Ratio hujus esse potest, quia locus debet esse locato proportionatus, at superficies non est proportio alii spiritibus, sed tantum corporibus, ergo quamvis esse possit eo corpus locum, non tamen Angelorum, & sine dubio quoad Arist. 4. Phyl. statim superficiem esse locum, non nisi de loco corporeum loquebatur.

Resp. cum Scripturæ, & PP. insinuare, Deum esse in loco, non loquuntur de loco, ut locus est, seu ut exeret minus loci, quod est continere locatum, sed ut quoque, quod a quo sit ut in aliis rebus per indistantiam, ita est in loco, non verò per contingentiam passivam, ita Smilnich. loc. cit. Ad aliud, cum PP. negant Angelos esse in loco intelligunt de modo essendi in loco circumscriptivè, & per materialem commensurationem, non verò definitivè, & per simplicem præfentiam. Ad rationem dicimus, utique superficiem aptam non esse, ut spiritus circumscriptivè continet,

benè tamen definitivè, ita ut sit verum dicere, infra hæc superficiem ita Angelum contineri, ut extra eam non sit, & concedimus, Arist. statim superficiem pro loco rerum corporearum, quia de ea locutus est præfentim ut nata est locare circumscriptivè, hinc tamen non sequitur, quin locus etiam Angelorum statim possit, si consideretur, ut apta locare definitivè, & in nulla est repugnantia, quod aliqua rationalis reperitur in corpore, ut forma in materia, & tanto minor erit, ut Angelus reperitur infra aliquam superficiem, sicut locatum in loco.

61. Secundo Scot. loc. cit. in 2. ait, quod facta etiam suppositione, quod Angelus sit intra mundum, non ideo necesse est, quod sit in loco actu, quia non oportet, quod sit in aliquo continente indistincti actualiter existente sibi proportionato, non enim facit latera contentis distare, constat liquidem, Angelum nullum absumere corpus; ut infra ejus superficiem concavam velcludatur, velut in loco, ergo Angelus non est in loco, si locus est ultima superficies corporis continentis.

Respond. superficiem posse locum actualem denominari duplici de causa, vel quia actu infra se aliquid includit, quod ratione suæ molis ipsam extendit actualiter, & de continente facit terminantem per abruptionem corporis continentis, vel quia actu infra se aliquid continet, quod licet eam non actu extendat, nec faciat ultimam, & terminantem, tamen adhuc verum est dicere, illud infra hæc superficiem ita contineri, ut nihil ejus sit extra; primo modo solum substantia corporeæ dicuntur esse in loco, & rationes ipsarum incorporearum, casu quo Angelus v. g. in oblecto tantum diffundatur per quantitatem virtutis, quantum extenditur corpore, solum per quantitatem molis, ita ut ultima superficies corporis continentis sit quæ terminat sphaeræ localis Angeli, & ita loquitur Doct. cit. sub lit. I. cum inquit, Angelum non esse necessarium actu in loco, etiam dum existit intra hunc mundum, nam si non ita aliquid corpori coextendatur ad aquat, utique non erit actu in loco in hoc sensu, at in secundo sensu etiam ratione sui esse in loco, & verum est in quocunque contento definitivè, quia vera nihil ejus est extra locum ambientem, etiam si superficies illa non sit ultima, & terminativa, sed continuativa tantum, ut Doct. clarè docuit in resp. ad 2. Sic si Angelus in aliqua aëris regione, ubi locus aëris globus est continuus, per unum ita ad unum v. g. diffunderetur, non utique abrumperet aërem, nec sibi fecerit superficiem concavam, intra quam recludatur, adhuc tamen in extremitatibus istius illius posse in circulo signari certa quadam superficies, ad quam pertingat Angelus, sed ultra non progrediatur, & sic actu diceretur ab ea contineri.

62. Tertio, nequit Angelus contineri ab aliqua superficie tantum in loco adæquato, ergo nequit verè, & proprie esse in loco, nam Angelum esse in loco est contineri ab aliqua superficie, ita ut sit infra ipsam, & nihil ejus extra ex Scot. cit. Probatur assumptum supponendo, quod locus Angeli adæquatus sit palmarum aëris, tunc palmarum cum alio aëre, infra quam reperitur solum palmarum aëris, & Angelus cum eo, ita ut sit terminus extrinsecus aëris præfentia, quia locus est terminus extrinsecus locati. Phyl. 30. & 36. sed hoc esse non potest, nam Angelum terminari ab illa superficie extrinsecè, est ad illam non pertingere, benè tamen ad quamlibet quantitatem sub ea, sed attingens totam magnitudinem divisibilem, attingit quoque indivisibile terminativum, quia indivisibile additum divisibili non facit majus, ergo contingere nequit, ut Angelus ambiatur superficie, quam intrinsecè non attingat et si intrinsecè attingit, jam locus ejus dicitur nequit, quia locus est terminus extrinsecus.

Respond. cum Aristot. dixit, locum esse terminum extrinsecum rei locatæ, significare voluit, locum non debere esse partem rei locatæ, vel aliquid ejus, quia locato abeunt loci remanet, & ita ad invicem se habere, ut non continua, sed contigua sint; quantum autem spoliat ad terminandam extensionem, & præfentia rei locatæ, parum curavit, eam extrinsecè terminaret, ita ut sit verum dicere, rem locatam ad hanc superficiem non pertingere, benè tamen ad quamlibet quantitatem sub ea, an potius intrinsecè, ut verum sit dicere, utique ad hanc superficiem extenditur res locata inclusivè, sed ultra eam non progreditur, parum de hoc curavit Aristot. quia sine hoc, sine illud dicitur, semper verum est, locum continere locatum, & ejus præfentiam limitare, ac terminare, & quantum ad argumentum in se loquitur, superficies in locatione corporum videtur esse terminus extrinsecus molis eorum, quia moles corporis non est contentis, at in locatione spirituum videtur esse terminus intrinsecus spirituales extensionis eorum, quia cum eorum extensio fit indivisibilis, potest etiam spiritum ipsum concavè superficiem pertingere.

63. Quarto, si locus ponatur esse superficies, siue spiritum, semper est quid divisibile, at substantia spirituales est indivisibilis, ergo non potest illi correspondere, & coextendi. Nec respondere valet, indivisibile spirituale esse indivisibile illimitatum, ac proinde potens habere extensionem virtutalem, quæ caret indivisibile corporeum. Nam hujus ratio quaeritur, cur indivisibile corporeum non possit facere extensionem, benè tamen indivisibile spirituale. Si dices, punctum esse omnino indivisibile, quia divisibilitas quantitatæ oritur ex extensione subiecti, & hinc ter anima, vel Angeli in loco non oritur ex extensione subiecti, sed

Mastru, & Belluti Tom. II. Phyl. 4.

ex replicatione ipsius animae, vel Angeli in singulis partibus corporis, & loci. Contra hoc est manifesta infantia, quia si haec virtualis extensio Angeli per locum, & animae per corpus fiat per huiusmodi replicationes Angeli per locum, & animae in corpore, ergo a pari demum pluries replicatur facta extensio materialium, & spatium occupabit majus, nam ita se habere videntur indivisibilia quantitativa ad extensionem materialem, sicut indivisibilia spiritalia ad extensionem spiritalem.

Respondet indivisibile spiritale coextendi posse superficiei, aut spatio diffusivo, quia est sit in indivisibile formaliter, est tamen divisibile virtualiter, neque nos explicamus extensionem virtualem spirituales substantiae per iteratas replicationes ejusdem per singulas loci partes, quibus est praesens, nam juxta hanc explicationem urget vehementer paritas assumpta de indivisibili corporeo, & incorporeo, quoad extensionem materialem, & virtutalem; sed dicimus, Angelum coextendi loco divisibili per unam, & aequabilem totius sui esse diffusionem in loco aequato, sic ut rotus quidem sit in quolibet puncto, & qualibet loci parte, non tamen completè, ut ex professo declaravimus disp. 9. nu. 65. & 66.

66 Ex dictis colligitur, quod quamvis in specie longè sint diverfi modi essendi in loco rerum corporalium, & spiritualium, ut magis constat ex seq. quæst. at tamen in genere convenire possunt in aliqua ratione communi univoca ab illis præcisa, quod ita declarari potest, plures modi essendi in loco solent assignari, alius si quidem est modus essendi in loco solent assignari, alius si quidem est, & etiam extra omnem locum in spatio imaginario, & ita solus Deus dicitur esse in loco indefinitè, & immensivè. Alius modus est essendi in loco definite, id est in certo, & determinato loco, & ita omnis substantia creata est in loco. Item alius est modus essendi in loco circumscriptivè, id est cum extensione partium, & extrapolitionem cum materiali commensuratione ad partes loci, qui modus est proprius corporum, & alius incircumscriptivè, nempe sine tali commensuratione, qui modus est proprius rerum spiritualium. Quamvis ergo rebus creatis, & increatis, non possit assignari ratio communis verè univoca essendi in loco, quia Deus proprie non est in loco, sed potius absolute, tamen omnibus creatis rebus corporeis, & incorporeis assignari potest, nempe continentia passiva, seu realis præsentia rei locatæ ad locum, & talis continetur, ut adstrahit a circumscriptivè, & definitivè, & talis univocatio probari poterit eisdem rationibus, quibus probari solet passim univocatio quorundam transcendentium, aliquam tamen analogiam cum huiusmodi univocacionem mixtam non inficiamus, sed talem solum, quæ non inferat æquivocationem; sed adhuc juvabit seq. q. ad peculiare modos essendi in loco rerum corporalium, & spiritualium declarandos descendere.

Q U Æ S T I O V.

De peculiari modo essendi in loco rerum corporalium, & spiritualium.

65 Quamvis convenient omnes, quod peculiaris modus rerum corporearum essendi in loco, ut a rebus incorporeis distinguitur, est esse in loco circumscriptivè, quia esse in loco definitivè, nempe ita hic, quod non alibi, est utriusque communis, quatenus sunt entia creata, & limitata, ut dictum est in fine præced. quæstionis, adhuc tamen diffusivum est, quomodo corpus cum suis partibus essentialibus, & accidentalibus dicitur esse in loco circumscriptivè, an scilicet per his omnibus sufficiat unicuique Ubi totale, per quod compositum ipsum per se, & adæquatè ponatur in loco, cætera verò, quæ in ipso reperiuntur, concomitantè, & per accidens, an potius partes eius essentialis, & accidentia in ipso existentia proprias habeant præsentias distinctas à præsentia totius. Valq. 3. par. disp. 189. cap. 4. & 190. cap. 3. Ruvius 4. Phyc. tract. de loco quæst. 5. Complut. quæ. 6. inquit, per unum Ubi locari omnia, quæ sunt in eodem subiecto, atque adeo formas substantiales, & accidentia omnium corporum non esse in loco per se, sed per accidens, & ratione subiecti. Ad Averl. Suarez disp. 51. Met. sect. 5. Hurr. disp. 14. Phyc. sect. 4. Averl. q. 28. sect. 4. Amic. tract. 20. q. 5. dub. 4. præter ubi totius multiplicatæ præsentia juxta pluralitatem formarum, & accidentium realiter ab invicem distinctorum, & unicuique sufficere pro omnibus, & singulis omnino negant.

De substantiis etiam creatis spiritualibus, ut est Angelus, & anima rationalis, in eo conveniunt omnes, quod sunt in loco definite, & incircumscriptivè, definitè quidem ratione suæ limitationis, limitatio enim entitatis arguit etiam limitationem in ordine ad locum, incircumscriptivè, quia sunt in loco per præsentiam indivisibilem, & sine commensuratione ad illam ratione spiritualitatis, & si appropriato eis nomine aliqui communi modus essendi earum in loco dici solet definitivus, quemadmodum est contra modus essendi corporum absolute dicitur circumscriptivus, adhuc tamen dubium est, quomodo explicanda sit hæc indivisibilis præsentia substantiæ spiritualis in loco, & præsertim magnum diffusivum est, in quo fundari debeat 1. an in eius substantia immediate, ut Scot. docet loc. cit. cum suis, & S. Bon. 2. dist. 2. par. 2. art. 2. qu. 1. & omnibus Nominalibus ibidem, ac Neoterico-rum torrente, Suar. disp. 51. Met. sect. 3. & 4. & lib. 4. de Angelis

cap. 2. Valquez 1. par. disp. 188. cap. 7. Mallon. in 2. dist. 8. disp. 9. sect. 2. Pelant. 1. par. quæst. 52. art. 1. quæst. 2. Molin. ibid. disp. 12. Met. sect. 5. Moric. disp. 5. Phyc. quæ. 4. an potius in operatione ut. D. Thom. 1. par. quæst. 52. art. 1. cum suis, qui contentum fundant præsentiam ad locum, aut potius veluti per ipsam rationem formalem essendi præsentis juxta varium Thomam explicandi modum sententiam S. Thomæ. Et denique dubium est, in quo sensu substantia spiritalis locum determinatum habere dicatur.

A R T I C U L U S I.

Explicatur modus essendi in loco rerum corporearum.

66 Dicimus 1. Ubi circumscriptivum est ratio formalis essendi in loco circumscriptivè, corporeitas verò ratio fundamentalis, si per Ubi circumscriptivum intelligatur illud, quod affert præsentiam divisibilem, & commensurationem totius corporis ad totum locum, & partium illius ad partes totius, quod si per Ubi circumscriptivum intelligatur id, quod ultra præsentiam divisibilem affert etiam præsentiam impenebentem, ratio fundamentalis est essendi in loco circumscriptivè est sola quantitas. Concl. pendet ex dictis qu. 3. hujus disp. & disp. 9. quæst. 1. art. 1. de Nat. quant. cum enim ex dictis supra quæst. 3. necesse sit admittere modum Ubi realiter distinctum à rebus ubicatis, per quem formaliter, & intrinsecè res dicuntur esse in loco constitutæ, loco divisibiliter, & circumscriptivè aliud non sit, quam modus Ubi circumscriptivus, ut docet Scot. qu. 1. per totum. Et cum ex dictis quæst. 1. disp. 9. substantia materialis, sicut & quilibet aliud quædam corporeum, adhuc sit divisibilis in partes integrantes lesclia quantitate, & quantitas illi solam affert impenebentiam, unde substantia corporea quantitate desclia ad hoc in loco divisibiliter remaneret, & circumscriptivè per commensurationem partium ad partes loci ratione suæ magnitudinis, licet impenebentibus; hinc consequenter fit, quod ratio fundamentalis essendi in loco circumscriptivè in ipso loco non sit quantitas, & sed corporeitas, ut docet Doct. qu. 1. art. 1. quæ in substantia materialis quantitas præcedit, & constituitur per pluralitatem partium integralium, & accidentiarum; ratio verò fundamentalis est sola quantitas, in quo sensu loquitur Doct. 4. d. 10. q. 3. Neque contra hanc conclus. alie rationes afferri solent præter alias, & dilutas loco citato.

67 Dicimus 2. est loquendo de Ubi circumscriptivè præsentiam impenebentem afferente unum sufficiat Ubi, ut corpus, & eius partes essentialis, ac cætera accidentia materialia, quæ in eo inveniuntur in uno loco compenetrata, simul dicantur ubicata, tamen loquendo de Ubi circumscriptivè, solum præsentiam divisibilem afferente sine impenebentibus, nedum multiplicandum est pro earum rerum multiplicata in ordine ad partes virtuales ubi substantiæ, aut ad spatium, sed etiam in ordine ad superficiem ambientem. Concl. deducitur ex superioribus dictis, & non solum est contra Valquez Ruvium, & alios afferentes, unicuique Ubi sufficere ad collocandum corpus cum suis partibus essentialibus, & accidentalibus, sed etiam contra Suar. Hurr. Amic. Averl. quamvis enim hi omnes in eo conveniant, quod loquendo de Ubi pro præsentia intrinsecæ, quam ipsi attendunt in ordine ad spatium, nos autem in ordine ad certas partes virtuales divise substantiæ ubique diffusa, multiplicari debeat, pro rerum multiplicata, quæ in corpore existentibus simul compenetratè reperiuntur in eodem loco, at tamen loquendo de Ubi pro præsentia extrinsecæ in ordine ad superficiem unicuique Ubi pro omnibus sufficere dicunt, quod fit per se primo compositi, per accidens verò ceterorum.

Concl. quoad 1. partem est communis, & facile probatur, quia in unoquoque corpore una sola quantitas reperitur, quæ omnes eius partes essentialis, & accidentia extendit, & impenebentia reddit ab alio corpore quanto, si enim singule partes, & accidentia singulas haberet quantitates, non inter se compenetrata forent, vel naturaliter daretur penetratio dimensionum, ergo licet unicuique substantiæ sufficit, ut corpus per se primo dicitur extensivum quantitativè, & impenebentibus, cætera verò concomitantè, & per se secundo, ita unum Ubi circumscriptivum in eo sensu sufficit, per quod primario quantitas, & secundario cætera locum occupant, sicuti primo quantitas est impenebentibus, & per impenebentiam quantitatis cæteris communicata alia redduntur impenebentibus.

68 Quo autem ad 2. partem, quod nimirum præsentia intrinsecæ multiplicari debeat pro multiplicata formarum, quæ omnes eius partes essentialis, & accidentia extendit, & impenebentia reddit ab alio corpore quanto, si enim singule partes, & accidentia singulas haberet quantitates, non inter se compenetrata forent, vel naturaliter daretur penetratio dimensionum, ergo licet unicuique substantiæ sufficit, ut corpus per se primo dicitur extensivum quantitativè, & impenebentibus, cætera verò concomitantè, & per se secundo, ita unum Ubi circumscriptivum in eo sensu sufficit, per quod primario quantitas, & secundario cætera locum occupant, sicuti primo quantitas est impenebentibus, & per impenebentiam quantitatis cæteris communicata alia redduntur impenebentibus.

69 Quo autem ad 3. partem, quod nimirum præsentia intrinsecæ multiplicari debeat pro multiplicata formarum, quæ omnes eius partes essentialis, & accidentia extendit, & impenebentia reddit ab alio corpore quanto, si enim singule partes, & accidentia singulas haberet quantitates, non inter se compenetrata forent, vel naturaliter daretur penetratio dimensionum, ergo licet unicuique substantiæ sufficit, ut corpus per se primo dicitur extensivum quantitativè, & impenebentibus, cætera verò concomitantè, & per se secundo, ita unum Ubi circumscriptivum in eo sensu sufficit, per quod primario quantitas, & secundario cætera locum occupant, sicuti primo quantitas est impenebentibus, & per impenebentiam quantitatis cæteris communicata alia redduntur impenebentibus.

replicatur, necessarii consequenter replicari debet cum omnibus vi accidentibus, quæ a loco abstrahunt ad evitandum contradictionem, ut patet infra, ut valeat hæc ratio non valet, vel saltem alio modo condici debet, ut valeat. Amic. ea ratione probat, quia si aliquod accidens de novo producerit in subiecto, non potest dici fieri præsens eidem loco per Ubi ipsius quantitas, quia modus neque modificatur, nisi rem quam afficit, cum hæc modificatio in genere causæ formis exerceatur, forma verò non commutat effectum formalem nisi subiecto in quo est. Nec valet dicere, ait Amic. commensurationem hæc fieri per concomitantiam partium in eodem subiecto, nam albedo cum dulcedine reperitur in lacte, non idcirco dicitur dulcis, & modificatio præsertim est communicatio facta per informationem rei à modo. Sed neque hæc ratio bene fundatur, siquidem non solum forma in subiecto, sed etiam subiectum in formam denominationem derivare potest, nam non solum quantitates dicimus albam, sed etiam albedinem quantum, modo jam explicato disp. 3. q. 3. art. 2. nu. 37.

69 Ea igitur præsertim ratione quoad hanc partem probanda est Conclusio, quia conservari potest quantitas per se cum eodem modo ubi substantia, & contra substantia sine quantitate modo adhuc extensio, & divisibilis ubi extensionem entitativam, & eodem modo etiam conservari potest albedo ablata quælibet horum singularis habere præsentias. Et confirmari potest ex myllym Eucharistia, ubi credimus accidentia remanere cum eadem præsentia ad spatium, quam prius habebant, quando erant in subiecto, ergo cum ex vi consecrationis nulla fiat in eis variatio quoad locum, & præsentiam subiecti, per quod resellitur, quod aliqui aliquid, in præfatio casu quædam quantitate manere in eodem loco, quo antea, sed non per illud ipsum Ubi quo antea erat in illo, sed per aliud, deo de novo procedendum, non enim ita accidit in Eucharistia, et hi hoc contingere, adhuc haberemus intentum, sicut enim tunc esset in loco pro proprio Ubi, ita & antea proprio Ubi sibi vindicabat. Quæ ratio valet etiam ad probandum certam partem, nimirum multiplicari, quæ debere præsentias extrinsecas in ordine ad superficiem ambientem juxta multiplicatam rerum, & formarum, quæ in subiecto reperiuntur realiter distinctæ, ut discurrent patet.

Contra hanc Concl. arguit Valquez & Ruvius cit. illis debetur distincta de se præsentia, quæ moventur localiter per se quia Ubi est terminus motus, sed partes essentialis, & accidentia compositi non moventur per se, sed per accidens 5. Phyl. cap. 1. & 2. Tob. cap. 3. ergo neque habebunt Ubi per se, sed per accidens locabuntur per locationem, & Ubi totius, ut ipse etiam Scot. infinnat 2. dist. 2. q. 6. E. Tum deinde si Ubi in corpore ita multiplicarentur, jam corpus, dum localiter movetur, non uno motu moveretur, sed tot, quot sunt ejus partes. Demum præsentia fundatur in esse rei, & juxta modum essendi singulis rebus debetur præsentia in loco, ergo cum partes, & accidentia compositi non habent esse per se, sed sit aliud compositi, sufficit sola præsentia compositi, quæ illud per se constituit in loco præsens, cætera verò per accidens.

70 Respond. ad 1. dum Aristot. & Scot. & etiam communis loquendi modus significat partes, & accidentia moveri per accidens, & per accidens locari, id est per motum, & locationem totius, & non per se, intendunt solum excludere motum, & locationem per se per seitate totius, sed tertii modi, qui est motus per se affendi, id est solitariè subsistendi, quia hoc modo solum supponitur, cuius loci partes, & accidentia, per se moveri, & locari dicitur, non tamen per accidens moveri dicuntur, & locari, eo quia non recipiunt in se intrinsecè motum, & terminum motus, sic enim per se moventur non minus, quam totum, & subiectum, ita colligitur ex Scot. 4. d. 10. q. 6. D. Ad 2. dicimus, quod sicut in composito sunt plures partes entitates, ex quibus unum totum coalescit, ita motus totius suppositi totus motus quibus partiales includit, qui terminantur ad plura Ubi partialia, ex quibus coalescit unum Ubi unitate integritatis, & aggregationis, per quod suppositum dicitur esse in uno loco, & uno motu ad unum locum moveri. Ad 3. ex eo, quod partes, & accidentia non habeant esse per se per seitate tertii modi, solum sequitur, quod per se non moventur, & ubicuntur per seitate terti in se intrinsecæ.

Deinde obijciunt Compl. quia tam partes essentialis, quam accidentia, quæ sunt in composito, omnia sunt quanta per quantitatem totius, ergo etiam omnia sunt in loco circumscriptivè per totum. Respond. concedendo totum, concludit talem argumentum, quod sufficit unum Ubi circumscriptivum pro omnibus, accipiendum Ubi circumscriptivum pro Ubi quantitativè impenebentibus afferente.

71 Dicimus 3. omne corpus circumscriptivè locatum est necessarium situatim, ita ut circumscriptivè sine Situ nequeat intelligi. Hæc concl. ab omnibus recipitur, & facile probatur, quia esse in loco circumscriptivè est esse in loco dimensivè, ita ut totum locatum toto loco correspondeat, & partes locati partibus loci, at situs aliud non est, quam prædictus ordo partium locati ad certas partes loci, ergo corpus circumscriptivè locatum debet esse quoque situatim, prob. minor, quia ut dictum est in Log. disp. 4. q. 14. art. 2. situatim ab Ubi, ut colligitur ex Scot. 2. dist. 10. qu. 1. sub M. quod Ubi

Maffra, & Bellus, Tom. II. Physicæ.

refertur, (sontendo de passivo) in re facta ex habitu ad totum locum, situs verò ex habitu ad partem rei locatæ ad determinatas partes loci, ut etiam ex ipsa definitione situs, quam tradidit auctor sex principiorum manifestè deducitur, dum ait, positionem esse quandam partium, & c. Ex quo etiam inferitur, invariatio Ubi posse mutari situm ita sumptum, ut quando vinum in vase agitatur, manet semper totum vinum intra eandem superficiem concavam vasis, atque in eodem loco, singule tamen partes vini respondent vicissim diversis partibus ejusdem superficiæ, & loci, unde in alio sensu hic accipitur situs, quam accipitur q. 1. hujus disp. ab illis auctoribus, qui situm ponebant locum, nam ipsi pro situm intelligebant determinatum ordinem, quem habent omnia locata ad centrum, & polos.

Sed præter ea, quæ dicta sunt de situ in Log. qui est proprius corporum, adhuc addendum est, quod sicut duplex datur Ubi circumscriptivum, unum quod affert solum præsentiam divisibilem, cujus fundamentum est corporeitas, & materialitas rei, & convenit omnibus corporibus etiam lesclia quantitate, quia adhuc ratione materialis extensionis eorum implicat suapte natura esse tota in toto, & tota in qualibet parte loci. Alterum quod ultra divisibilitatem præsentia affert quoad impenebentiam, & tale habetur per solum quantitativè, quæ constituit corpora in loco occupativè, & impenebentibus; consequenter etiam duplex situs erit distinguendus, alter correspondens Ubi circumscriptivè primi generis, quem præcisè habent corpora ratione suæ materialitatis, alter correspondens Ubi circumscriptivè secundi generis, quem præcisè corpora habent ratione suæ entitativæ. Situs quoque erit ordo partium corporis contenti ad determinatas partes loci sine penetrationis repugnantia unius partis cum alia, situs verò quantitativus erit ordo partium corporis quanti ad determinatas partes loci cum actuali impenebentia, ita ut repugnet, corpus esse ita situatim, & unam partem compenetrari cum alia, quæ omnia sequuntur ex illo principio, quod substantia materialis sit divisibilis lesclia quantitate in partes entitativas, & integrantes, & quod ratio suæ materialitatis adhuc quantitate lesclia foret in loco divisibiliter; quæ omnia fudè, & solidè probata sunt disp. 9. q. 1. art. 1. & 2. ex quo etiam principio facile solvuntur quæcunque contra hanc Concl. obijci possent, vide disput. cit. Logie. ubi duplicem viam docuimus constituendi prædicamentum situs.

A R T I C U L U S I I.

Explicatur modus essendi in loco rerum spiritualium.

72 Dicimus 1. quod substantia spiritualis, ut Angelus, & anima est, in loco fundamentaliter non per suam operationem, sed per suam substantiam, inquantum est natura limitata actualiter existens; ita Scot. in 2. dist. 2. quæ. 6. & sequuntur auctores omnes supra citat. & præter auctoritates Damasc. Nazian. & August. quas Doct. pro se refert, prob. evidentiis rationibus. Primo, quando Thomistæ ajunt, Angelos esse in loco per operationem, vel intelligunt de operatione transiente, qualis est intellectus, & volitio; Non primum. Tum quia operatio transiens non potest esse ratio alicui, cur sit alicubi; Non enim non est in terra secundum substantiam, licet in ea operetur. Tum quia ratio essendi in loco debet esse in re locata, ut patet de quantitate respectu corporum, sed operatio transiens non est in Angelo, sed in corpore moto. Tum quia Angeli, & anime beatæ sunt in Cælo Empyreo, circa quod nullam habent operationem transientem, non enim moventur illud. Tum quia Angelus motor alicuius orbis habet totum illud Cælum pro mobili ibi aequato, & in toto Cælo operatur, & tamen non est in toto Cælo, tunc enim simul esset in Oriente, & Occidente. Tum quia quando aliquid est in loco per aliud, eodem modo est in loco, sicut illud, ut quia corpus est in loco per quantitativè fundamentaliter, sicut quantitas est in loco commensurativè, ita & corpus, at operatio transiens Angeli est commensurativè in loco, cum sit materialis, ergo etiam & Angelus ipse. Tum denique quia in sententia præsertim D. Thomæ præsentia entitatis agentis est conditio prævia ad actionem, non est contra, unde 1. par. 8. art. 1. probat. Deum ex operatione esse ubique secundum substantiam; ita arguit Doct. loc. cit. & Bassol. ibid. q. 3. art. 3.

73 Neque secundum. Tum quia operatio immanens ita abstrahit à loco, sicut ipsamque Angelis substantiam, respiciunt enim locum intentionaliiter solum, sicut cætera objecta, quod si dicitur, adionem immanentem, quia solum intentionaliiter attingitur corpus, abstrahere à loco sicut essentialis, non verò adionem, quia vult Angelus applicare virtutem suam executivam, seu motivam ad producendum aliquem effectum externum circa corpus aliquid; nam operatio immanens in hoc sensu, quæ est virtualiter transiens, non solum non abstrahit à loco verum constituit Angelum formaliter in loco, ut explicat Cajet. 1. p. q. 52. art. 1. Contra, tum quia si Diabolus aliquam talem volitionem haberet circa Cælum, ita tunc esset in Cælo. Tum quia contingere potest, quod circa aliquid corpus habeat talem adionem immanentem, quam vocant Thomistæ applicationem virtutis, atque idè virtualiter transientem, & tamen non sit in eo corpore ut in loco, Probatur assumptum, nam Danielis 10. Angelus missus à Deo, ut